

# ΑΛΛΑΞΕ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

ΡΥΘΜΙΣΕ ΤΟΝ ΘΕΡΜΟΣΤΑΤΗ, ΚΛΕΙΣΕ ΤΟ ΔΙΑΚΟΠΤΗ, ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΕ, ΠΕΡΠΑΤΑ.

## Δώσε μια υπόσχεση!



**Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε  
απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση**

**Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (\*):**

**00 800 6 7 8 9 10 11**

(\*) Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στους αριθμούς 00 800 ή οι κλήσεις αυτές μπορεί να χρεώνονται.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το Διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Euroρα (<http://europa.eu>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007

ISBN 978-92-79-06206-3

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2007

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

*Printed in Belgium*



Τυπωμένο σε χαρτί ανακυκλωμένο στο οποίο έχει απονεμηθεί το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα για το γραφικό χαρτί ([www.europa.eu.int/ecolabel](http://www.europa.eu.int/ecolabel))

# Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑ ΑΠΟ ΣΑΣ!

## Δώσε μια υπόσχεση!

Βρυξέλλες, 1η Αυγούστου 2006

Αγαπητή μαθήτρια, αγαπητέ μαθητή,

Η αλλαγή του κλίματος είναι ένα ζήτημα παγκόσμιας σπουδαιότητας. Όπως ίσως θα έχετε ήδη παρατηρήσει, η υπερθέρμανση του πλανήτη εμφανίζεται όλο και συχνότερα στις ειδήσεις, ενώ το πρόβλημα συζητείται από τους πολιτικούς ηγέτες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Αν δεν αναλάβουμε δράση κατά των κλιματικών μεταβολών, ο κόσμος μας θα είναι πολύ διαφορετικός σε μερικές δεκαετίες. Η θερμοκρασία θα αυξηθεί παντού, ενώ ορισμένα νησιά και παράκτιες περιοχές θα εξαφανιστούν κάτω από τη θάλασσα, της οποίας η στάθμη ανεβαίνει εξαιτίας της τήξης των πολικών παγετώνων. Η γη θα πλήττεται από περισσότερες καταιγίδες, πλημμύρες, καύσωνες και ξηρασίες. Οι ελλείψεις σε τρόφιμα και νερό θα εξαπλωθούν σε πολλά μέρη του κόσμου, ενώ ορισμένα ευάλωτα ζωικά και φυτικά είδη, όπως είναι οι πολικές αρκούδες και οι πιγκουίνοι, θα εξαφανιστούν.

Από εμάς εξαρτάται να αποτρέψουμε αυτές τις εξελίξεις. Όμως, αυτό απαιτεί από τον καθένα μας, καθώς και από τις βιομηχανίες και τις κυβερνήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο, να συμβάλλουμε στην καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών στο βαθμό που μας αναλογεί. Το κλίμα αλλάζει κατά κύριο λόγο εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο παράγουμε και χρησιμοποιούμε ενέργεια για ηλεκτρισμό, για τη θέρμανση των σπιτιών μας, για τη λειτουργία των εργοστασίων, των αυτοκινήτων μας και των αεροπλάνων που μας μεταφέρουν στους τόπους διακοπών μας. Τροποποιώντας αυτές τις συνήθειες και χρησιμοποιώντας την ενέργεια με περισσότερο υπεύθυνο τρόπο, μπορούμε να μειώσουμε τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και άλλων αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και υποδαυλίζουν τις κλιματικές αλλαγές.

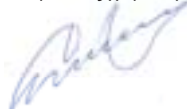
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πραγματοποιεί σε όλη την ΕΕ εκστρατεία ευαισθητοποίησης στο πρόβλημα της αλλαγής του κλίματος και στο πώς μπορούμε να συμβάλλουμε στον περιορισμό του. Στο πλαίσιο της εκστρατείας αυτής, δημιουργήσαμε ένα μικρό μαθητικό φυλλάδιο, που περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις κλιματικές μεταβολές και το ρόλο που μπορείτε να παίξετε στην αντιμετώπισή τους. Επίσης, σας καλούμε να υπογράψετε συμβολικά μια «δέσμευση» (βλ. οπισθόφυλλο) για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, εφαρμόζοντας μικρές αλλαγές στην καθημερινή σας ζωή.

Είναι σημαντικό να είστε ενημερωμένοι σχετικά με τις κλιματικές μεταβολές, καθώς οι συνέπειές τους ενδέχεται να είναι σοβαρότερες όταν μεγαλώσετε. Μια συζήτηση μέσα στην τάξη θα ήταν ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη. Αν όλοι οι συμμαθητές σας υπογράψουν τη «δέσμευση», θα μπορείτε να συντονίζετε τις προσπάθειές σας και να ανταλλάσσετε εμπειρίες από την καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Μπορείτε να βρείτε τη «δέσμευση», μαζί με περισσότερες πληροφορίες και εκπαιδευτικό υλικό, στον δικτυακό τόπο [www.climatechange.eu.com](http://www.climatechange.eu.com).

Ο έλεγχος των κλιματικών μεταβολών είναι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχει κληθεί να αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα ως σήμερα. Ελπίζουμε ότι εσείς και το σχολείο σας θα συμπράξετε στην προσπάθεια καταπολέμησής τους από αυτή τη στιγμή!

Με φιλικούς χαιρετισμούς,



**Σταύρος Δήμας**

Επίτροπος Περιβάλλοντος

**ΡΥΘΜΙΣΤΕ ΤΟΝ ΘΕΡΜΟΣΤΑΤΗ, ΚΛΕΙΣΤΕ ΤΟ ΔΙΑΚΟΠΤΗ, ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΕ, ΠΕΡΗΛΙΑ, ΑΛΛΑΞΕ ΤΥΠΟΒΕΒΕΙ**

## Η αλλαγή του κλίματος εξαρτάται από εσένα

### Τι καιρό κάνει σήμερα;

Ο κόσμος σήμερα δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις καθημερινές καιρικές συνθήκες, κάτι που μάλλον δεν μας προκαλεί έκπληξη, αν αναλογιστούμε την επίδραση που έχει ο καιρός στη διάθεσή μας, στο πώς ντυνόμαστε και στο τι τρώμε.

Με τη λέξη «κλίμα» όμως δεν εννοούμε τον καιρό. Αναφερόμαστε στο μέσο όρο των καιρικών συνθηκών που επικρατούν σε μία ορισμένη περιοχή, για μεγάλη χρονική περίοδο.



### Δεν είναι φυσιολογικό να αλλάζει το κλίμα;

Το κλίμα ποικίλλει λόγω φυσικών συνθηκών. Ωστόσο, όπως έχει αποδειχτεί πρόσφατα, υπάρχουν διαφοροποιήσεις πέραν του φυσιολογικού τις τελευταίες δεκαετίες, λόγω ανθρωπίνων, βιομηχανικών και γεωργικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων.

### Γιατί συμβαίνει αυτό;

Οι ακτίνες του ήλιου θερμαίνουν την επιφάνεια της γης. Καθώς η θερμοκρασία στη γη αυξάνεται, η θερμότητα επιστρέφει στην ατμόσφαιρα. Ένα μέρος αυτής απορροφάται ή αντανακλάται πίσω στη γη από τα αέρια του θερμοκηπίου, που υπάρχουν στην ατμόσφαιρα, όπως το  $\text{CO}_2$ , οι υδρατμοί, το οξείδιο του αζώτου, το μεθάνιο και το όζον. Αυτή η φυσική διαδικασία ονομάζεται φαινόμενο του θερμοκηπίου και είναι αυτή που ευθύνεται για τη ζωή στον πλανήτη μας. Χωρίς αυτή, ο μέσος όρος θερμοκρασίας του πλανήτη μας θα ήταν  $-18^\circ\text{C}$ .

Λόγω των επιπτώσεων της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον τον τελευταίο αιώνα, η συγκέντρωση αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, το 80% των οποίων αποτελεί το  $\text{CO}_2$ , είναι σήμερα υψηλότερη απ' ό,τι τα τελευταία 650.000 χρόνια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αυξηθεί ο μέσος όρος της θερμοκρασίας κατά  $0.74^\circ\text{C}$  σε όλο τον κόσμο και κατά  $1^\circ\text{C}$  στην Ευρώπη.

Με τη χρήση καυσίμων, όπως για παράδειγμα της βενζίνης και του πετρελαίου, για την παραγωγή ενέργειας, η ανθρωπότητα έχει προκαλέσει την έκλυση τεράστιων ποσοτήτων  $\text{CO}_2$  στην ατμόσφαιρα. Επιπλέον, υπάρχουν και άλλα αέρια του θερμοκηπίου προερχόμενα από ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες, τη γεωργία και τις χλωματερές.



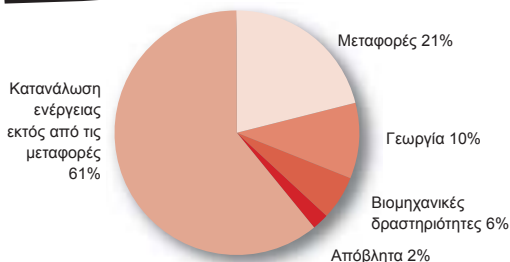


## ΓΝΩΡΙΖΕΣ ΟΤΙ...;

- Τα έντεκα χρόνια με τις υψηλότερες θερμοκρασίες, που έχουν καταγραφεί ποτέ, παρατηρήθηκαν από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 μέχρι σήμερα.
- Σύμφωνα με τις προγνώσεις των επιστημόνων, η θερμοκρασία σε όλο τον πλανήτη ενδέχεται να αυξηθεί κατά 1,1 μέχρι 6,4 °C στη διάρκεια του εικοστού πρώτου αιώνα εάν δεν ληφθούν μέτρα για τη μείωση των εκπομπών.

## Κατά πόσο συμβάλλουν οι Ευρωπαίοι στο πρόβλημα;

Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην Ε.Ε. το 2003



## ΓΝΩΡΙΖΕΣ ΟΤΙ...;

- Κάθε Ευρωπαίος παράγει 11 τόνους εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου το χρόνο, από τους οποίους σχεδόν 9 τόνοι είναι εκπομπές CO<sub>2</sub>.
- Τα νοικοκυριά χρησιμοποιούν το ένα τρίτο της ενέργειας που καταναλώνεται στην Ε.Ε. και επομένως ευθύνονται για περίπου το 20% των εκπομπών CO<sub>2</sub>. Το 70% της ενέργειας που χρησιμοποιείται στα νοικοκυριά καταναλώνεται στη θέρμανση των σπιτιών μας, το 14% στη θέρμανση του νερού και το 12% στο φωτισμό και στις ηλεκτρικές συσκευές.
- Τα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ευθύνονται για το 10% των εκπομπών CO<sub>2</sub> της Ε.Ε.
- Στην Ευρώπη κατοικεί μόλις το 7% του παγκόσμιου πληθυσμού, χρησιμοποιεί, όμως, το 20% των φυσικών πόρων του παγκόσμιου οικοσυστήματος, όσον αφορά στα τρόφιμα, στην ενέργεια και στην απορρόφηση αποβλήτων.
- Κάθε Ευρωπαίος παράγει κατά μέσο όρο 1 κιλό αποβλήτων την ημέρα. Κάθε χρόνο, παράγουμε απορρίμματα συσκευασιών που ισοδυναμούν με το βάρος 4.000 Πύργων του Άιφελ, και η ποσότητα αυτή αυξάνεται συνεχώς.

## Ποιες είναι οι επιπτώσεις των κλιματικών μεταβολών;

- ! **Λιώνουν οι πάγοι.** Η θαλάσσια περιοχή που καλύπτεται από τον Αρκτικό πάγο στο Βόρειο Πόλο έχει συρρικνωθεί τις τελευταίες δεκαετίες κατά 10%, και το πάχος του πάγου επάνω από το νερό έχει μειωθεί κατά περίπου 40%. Στην άλλη πλευρά της γης, ο πάγος που καλύπτει την Ανταρκτική έχει γίνει ασταθής.
- ! **Υποχωρούν οι παγετώνες.** Μέχρι το 2050 είναι πιθανό να εξαφανιστεί το 75% των παγετώνων στις Ελβετικές Άλπεις.
- ! **Ανεβαίνει η στάθμη της θάλασσας.** Τον προηγούμενο αιώνα, η στάθμη της θάλασσας ανυψώθηκε κατά 12 μέχρι 22 cm και προβλέπεται ότι τον εικοστό πρώτο αιώνα θα ανυψωθεί μέχρι και 59 cm. Ωστόσο, οι τιμές αυτές δεν περιλαμβάνουν τις μελλοντικές γρήγορες μεταβολές στην κίνηση των πάγων από την Γροιλανδία και την Ανταρκτική, πράγμα που σημαίνει ότι δεν είναι δυνατό να αποκλειστούν μεγαλύτερες τιμές ανόδου της στάθμης της θάλασσας.
- ! **Ακραία καιρικά φαινόμενα είναι συνηθέστερα.** Καταιγίδες, πλημμύρες, ξηρασίες και κύματα καύσωνα θα εμφανίζονται όλο και πιο συχνά. Την τελευταία δεκαετία, έγιναν στον κόσμο τρεις φορές περισσότερες φυσικές καταστροφές λόγω του καιρού, συγκριτικά με τη δεκαετία του 1960. Από το 2070 και μετά, στην Ευρώπη μπορεί να παρατηρούνται τέτοια φαινόμενα καύσωνα όπως εκείνο του 2003, χρόνο παρά χρόνο. Ο καύσωνας του καλοκαιριού 2003 επέφερε τον πρόωρο θάνατο 35 000 Ευρωπαίων, κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου, προκλήθηκαν πυρκαγιές μεγάλης έκτασης αλλά και γεωργικές καταστροφές, αξίας άνω των € 10 δισεκατομμυρίων.
- ! **Απώλεια της βιοποικιλότητας:** η αλλαγή της θερμοκρασίας θα αποβεί μοιραία για αρκετά ζώα και φυτά. Πολλά είδη ζώων, όπως οι πολικές αρκούδες, οι φώκιες, οι θαλάσσιοι ίππιοι και οι πιγκουίνοι είναι ιδιαίτερα ευάλωτα.

## Αυτό είναι ένα μεγάλο πρόβλημα! Τι μπορούμε να κάνουμε;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των διεθνών προσπάθειών για την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών. Οι προσπάθειες αυτές λαμβάνουν χώρα υπό την προστασία της Σύμβασης-«Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών» για τις κλιματικές μεταβολές του 1992 και του Πρωτοκόλλου του Κιότο του 1997, που θέτει στόχους για τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου των αναπτυσσόμενων χωρών. Ακόμη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει λάβει επιπλέον μέτρα για να βοηθήσει τις χώρες μέλη της Ε.Ε. να τηρήσουν τους στόχους του Κιότο. Οι κυβερνήσεις θέτουν όρια στις εκπομπές αερίων, στη βιομηχανία και την παραγωγή ενέργειας. Άλλα μέτρα που έχουν ληφθεί από την Ε.Ε. σκοπό έχουν τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις και ηλεκτρικές συσκευές κτιρίων και μεμονωμένων σπιτιών.



Οι στόχοι που τέθηκαν με το Πρωτόκολλο του Κιότο για τη μείωση των εκπομπών παύουν να ισχύουν το 2012. Η ΕΕ πιστεύει ακράδαντα ότι χρειάζεται μια νέα φιλόδοξη συμφωνία σε πλανητικό επίπεδο για να κλιμακωθεί η αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος μετά το 2012. Προκειμένου η παγκόσμια θέρμανση να μη λάβει επικίνδυνες διαστάσεις, οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου σε όλον τον πλανήτη θα πρέπει να μειωθούν μέχρι το 2050 στο ήμισυ περίπου των τιμών του 1990 και οι εκπομπές από τις αναπτυσσόμενες χώρες κατά 60-80%.



### Ο Επίτροπος της Ε.Ε. για το Περιβάλλον, κ. Σταύρος Δήμας, αναφέρει:

*"Οι άνθρωποι έχουν την τάση να πιστεύουν ότι οι προσωπικές τους επιλογές δεν επηρεάζουν καθόλου το κοινό καλό. Η αλήθεια όμως είναι ότι το κάνουν. Όσο ευθυνόμαστε για τις κλιματικές μεταβολές, άλλο τόσο μπορούμε να βοηθήσουμε στην καταπολέμησή τους. Κάθε ένας από εμάς μπορεί να συμβάλει με επιλογές που εκφράζουν σεβασμό για το περιβάλλον."*

Πολλές εταιρίες αναλαμβάνουν το δικό τους μερίδιο ευθύνης και προσπαθούν να παράγουν τα προϊόντα τους με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον. Οι κατασκευαστές αυτοκινήτων προσπαθούν να βελτιώσουν την αποδοτικότητα των καυσίμων των αυτοκινήτων, που πωλούνται στην Ε.Ε., αφού η καλύτερη αποδοτικότητα καυσίμων σημαίνει και λιγότερες εκπομπές CO<sub>2</sub>. Ελέγξτε, λοιπόν, τις ιστοσελίδες με τις αγαπημένες σας μάρκες αυτοκινήτων και ανακαλύψτε τι κάνουν για την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών.

## Πώς μπορώ να βοηθήσω; Δώσε μια υπόσχεση!

*Όλοι μας έχουμε ευθύνη για την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών. Παρακάτω, σας παρέχουμε μία λίστα που περιγράφει διάφορους τρόπους δράσης, τους οποίους μπορείτε να εφαρμόσετε πολύ εύκολα!*

### ΨΥΘΜΙΣΕ ΤΟ ΘΕΡΜΟΣΤΑΤΗ

- Μην υπερθερμαίνετε το σπίτι σας. Η μείωση της θερμοκρασίας του σπιτιού σας κατά μόλις 1°C μπορεί να μειώσει κατά 7% το λογαριασμό του ηλεκτρικού. Το 70% της ενέργειας που χρησιμοποιείται στα σπίτια καταναλώνεται στη θερμότητα.
- Ζητήστε τη βοήθεια των δικών σας ανθρώπων για να προγραμματίσετε το θερμοστάτη του σπιτιού, ώστε η θερμοκρασία να μειώνεται στους 17°C τη νύχτα ή όταν είστε έξω, και να επανέρχεται στους 20°C όταν ξυπνάτε ή όταν επιστρέψετε στο σπίτι.
- Εξοικονομήστε ζεστό νερό, κάνοντας ντους αντί για μπάνιο – απαιτεί τέσσερις φορές λιγότερη ενέργεια.
- Όταν ετοιμάζετε ένα ζεστό ρόφημα, βράστε μόνο την ποσότητα νερού που χρειάζεστε.
- Όταν αεριζετε το δωμάτιό σας, αφήστε ορθάνοιχτο το παράθυρο για μερικά λεπτά και όχι για πολλή ώρα, γιατί υπάρχει απώλεια θερμότητας.
- Κάνετε τακτικά απόψυξη στο ψυγείο σας. Μπορείτε να εξοικονομήσετε έως και 30% από την ενέργεια που καταναλώνεται από αυτό.
- Μη ρυθμίζετε το ψυγείο σας στην υψηλότερη βαθμίδα ψύξης. Όταν η θερμοκρασία του είναι χαμηλότερη από 5°C, απλά καταναλώνετε περισσότερη ενέργεια. Αυτό, βέβαια, δε σημαίνει ότι τα τρόφιμά σας θα διατηρηθούν φρέσκα για περισσότερο καιρό.
- Μη βάζετε στο ψυγείο ζεστό φαγητό. Αφήστε το πρώτα να κρυώσει.

### ΚΛΕΙΣΕ ΤΟ ΔΙΑΚΟΠΤΗ

- Μην ξεχνάτε να σβήνετε τα φώτα, όταν δεν τα χρειάζεστε.
- Μην αφήνετε την τηλεόραση, το στερεοφωνικό ή τον υπολογιστή σας σε αναμονή. Στην περίπτωση αυτή, η τηλεόραση χρησιμοποιεί κατά μέσο όρο το 45% της ενέργειάς της. Αν όλοι οι Ευρωπαίοι επέλεγαν να μη χρησιμοποιούν την κατάσταση αναμονής για τις συσκευές τους, θα εξοικονομούσαν ενέργεια, αρκετή να ηλεκτροδοτήσει μία χώρα σαν το Βέλγιο.
- Μην αφήνετε το κινητό σας να φορτίζεται, όταν η μπαταρία είναι γεμάτη. Έτσι σπαταλάτε το 95% του ηλεκτρισμού, ενώ μόνο το 5% χρησιμοποιείται για τη φόρτιση του κινητού σας.
- Μιλήστε στους δικούς σας ανθρώπους για τις ηλεκτρικές λάμπες εξοικονόμησης ενέργειας – διαρκούν περισσότερο και καταναλώνουν πέντε φορές λιγότερη ενέργεια από τις συμβατικές.
- Όταν οι γονείς σας επιλέγουν νέες οικιακές συσκευές (ψυγεία, πλυντήρια κ.λπ.), ζητήστε τους να προτιμήσουν αυτές με την επίστα European Grade A+.
- Αν κλείνετε τη βρύση ενώ βουρτίζετε τα δόντια σας, εξοικονομείτε 12 έως 15 λίτρα νερού.





## ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

- Όταν κάνετε αγορές, χρησιμοποιείτε τσάντα που μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί, αντί για τις πλαστικές σακούλες μίας χρήσης.
- Χρησιμοποιείτε τους κώδους ανακύκλωσης για το γυαλί και ξεχωρίστε το χαρτί, το χαρτόνι και τις κονσέρβες από τα υπόλοιπα απορρίμματά σας. Η ανακύκλωση κονσερβών αλουμινίου καταναλώνει δέκα φορές λιγότερη ενέργεια από την παραγωγή καινούργιων. Τα εργοστάσια χρησιμοποιούν πολύ λιγότερη ενέργεια, όταν φτιάχνουν χαρτί από παλιές εφημερίδες απ' ό,τι από χαρτοπολλά.
- Επιλέγετε προϊόντα που έχουν την ελάχιστη δυνατή συσκευασία και όταν μπορείτε αγοράζετε προϊόντα που ξαναγεμίζουν.
- Βάζετε το γεύμα που παίρνετε μαζί σας σε κουτί που μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί αντί για πλαστικά σακουλάκια ή αλουμινόχαρτο.

## ΠΕΡΠΑΤΑ

- Για μικρές αποστάσεις λίγων χιλιομέτρων, αποφεύγετε τη χρήση του αυτοκινήτου. Καλύτερα να περπατήσετε ή να χρησιμοποιήσετε το ποδήλατο!
- Για μεγαλύτερες αποστάσεις, προτιμήστε αν γίνεται το τραμ, το λεωφορείο ή το τρένο.
- Επίσης, αποφεύγετε αν μπορείτε τα αεροπορικά ταξίδια – τα αεροπλάνα εκλύουν μεγάλη ποσότητα CO<sub>2</sub> στην ατμόσφαιρα.
- Αν οι γονείς σας πρόκειται να αγοράσουν αυτοκίνητο, ζητήστε τους να αγοράσουν ένα μοντέλο μικρό, που καταναλώνει λιγότερη ενέργεια – με τον τρόπο αυτό θα εξοικονομήσουν και χρήματα από τα καύσιμα! Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ε.Ε., οι κατασκευαστές αυτοκινήτων πρέπει να αναφέρουν πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές CO<sub>2</sub> και την κατανάλωση καυσίμων των αυτοκινήτων.

## ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Φυτέψτε ένα δέντρο στο σχολείο σας, στον κήπο ή στη γειτονιά σας! Πέντε δέντρα απορροφούν περίπου 1 τόνο CO<sub>2</sub> σε όλη τη διάρκεια ζωής τους.
- Στα καταστήματα και τα σούπερ-μάρκετ, προτιμήστε προϊόντα με την ετικέτα Eco, με σύμβολο ένα μικρό λουλούδι.
- Χρησιμοποιείτε όσο το δυνατό λιγότερο χαρτί: βγάξτε φωτοτυπίες και από τις δύο πλευρές του φύλλου χαρτιού και χρησιμοποιείτε το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
- Χρησιμοποιείτε εγχώρια εποχιακά τρόφιμα. Όχι μόνον είναι πιο υγιεινά, αλλά και καλύτερα για το περιβάλλον!
- Τρώτε λιγότερο κρέας. Η παραγωγή κρέατος εκλύει CO<sub>2</sub>.

Καταγράψτε τα μέτρα που λαμβάνετε για την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών! Για μία περίοδο 6 εβδομάδων, δώστε στον εαυτό σας ένα βαθμό για κάθε μέτρο που λάβατε κατά τη διάρκεια της εβδομάδας και, στο τέλος της περιόδου, προσθέστε τους βαθμούς και δείτε το τελικό σας αποτέλεσμα.

	Εβδομάδα 1η:	Εβδομάδα 2η:	Εβδομάδα 3η:	Εβδομάδα 4η:	Εβδομάδα 5η:	Εβδομάδα 6η:
<b>Εξοικονόμηση θερμότητας.</b>						
Μειώστε τη θερμοκρασία του σπιτιού σας κατά 1°C για μία εβδομάδα. <i>Παίρνετε 10 βαθμούς.</i>						
Αερίζετε τα δωμάτια, φροντίζοντας να μη χάνεται θερμότητα για μία εβδομάδα. <i>Παίρνετε 5 βαθμούς.</i>						
Κάντε ντους αντί για μπάνιο για μία εβδομάδα. <i>Παίρνετε 5 βαθμούς.</i>						
Σκεφθείτε π χρειάζεστε από το ψυγείο προτού το ανοίξετε – μην αφήνετε την πόρτα ανοιχτή για πολλή ώρα. <i>Αν το κάνετε για μία εβδομάδα, παίρνετε 1 βαθμό.</i>						
<b>Εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας.</b>						
Σβήνετε τα φώτα, όταν δεν τα χρειάζεστε. Για μία εβδομάδα, <i>παίρνετε 5 βαθμούς.</i>						
Μην αφήνετε το κινητό στην πρίζα, αν έχει ήδη φορτιστεί. <i>Αν το κάνετε για μία εβδομάδα, παίρνετε 1 βαθμό.</i>						
Κλείνετε τελείως την τηλεόραση, το στερεοφωνικό ή τον υπολογιστή σας. Μην τα αφήνετε σε αναμονή. Για μία εβδομάδα, <i>παίρνετε 5 βαθμούς.</i>						
<b>Ανακύκλωση.</b>						
Χρησιμοποιείτε κάδους ανακύκλωσης γυαλιού για μία εβδομάδα. <i>Παίρνετε 1 βαθμό.</i>						
Για μία εβδομάδα, παίρνετε μαζί σας στο σχολείο μπουκάλι νερού που ξαναγεμίζει, αντί για πλαστικό μπουκάλι μίας χρήσης. <i>Παίρνετε 5 βαθμούς.</i>						
Πάρτε στο σούπερ-μάρκετ τσάντα για τα ψώνια ή ξαναχρησιμοποιήστε πλαστική σακούλα μίας χρήσης για μία εβδομάδα. <i>Παίρνετε 5 βαθμούς.</i>						
<b>Βάδισμα.</b>						
Περπατήσατε, κάντε ποδήλατο ή χρησιμοποιήσατε τις αστικές συγκοινωνίες για να πάτε στο σχολείο, στις εξωσχολικές σας δραστηριότητες και πίσω στο σπίτι. Για κάθε χιλιόμετρο, <i>παίρνετε 1 βαθμό.</i>						
<b>Λοιπά.*</b>						

\*Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα [www.climatechange.eu.com](http://www.climatechange.eu.com) και επιλέξτε πρόσθετες δραστηριότητες.

Η συνολική βαθμολογία σας έπειτα από 6 εβδομάδες: .....

Το όνομα και η υπογραφή σας: .....

Μάρτυρες (ονόματα και υπογραφές): .....



# ΑΛΛΑΞΕ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

ΡΥΘΜΙΣΕ ΤΟΝ ΘΕΡΜΟΣΤΑΤΗ, ΚΛΕΙΣΕ ΤΟ ΔΙΑΚΟΠΤΗ, ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΕ, ΠΕΡΠΑΤΑ.



Αναλάβετε δράση στο σχολείο, στο σπίτι ή στο γυμναστήριο.

Έχει περισσότερη πλάκα, όταν δραστηριοποιείστε μαζί με άλλους!

- Κατασκευάστε διαφημιστικές αφίσες, που ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να προβούν σε μικρές αλλαγές στην καθημερινότητά τους, όπως το να σβήνουν τα φώτα, να περπατούν αντί να χρησιμοποιούν το αυτοκίνητο, να ανακυκλώνουν... και κρεμάστε τις στο σχολείο, στη γειτονιά σας ή στο γυμναστήριο.
- Μιλήστε στο συμβούλιο του σχολείου σας για λύσεις φιλικές προς το περιβάλλον, σχετικά με τη θέρμανση και τον αερισμό των αιθουσών, την εξοικονόμηση ενέργειας στους υπολογιστές του σχολείου και την ανακύκλωση χαρτιού και άλλων απορριμμάτων.
- Διεξάγετε επιχορηγούμενο αγώνα ποδηλασίας και διαθέστε τα έσοδα σε εκστρατεία για την αντιμετώπιση των κλιματικών μεταβολών. ■



## ΔΕΣΜΕΥΣΗ “Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑ ΑΠΟ ΜΑΣ”

Εμείς, οι μαθητές του .....

(συμπληρώστε το σχολείο και την τάξη) αναλαμβάνουμε πρωτοβουλία για τον έλεγχο των κλιματικών μεταβολών και υποσχόμαστε να γίνουμε υπεύθυνοι πολίτες αλλάζοντας τις καθημερινές μας δραστηριότητες, με σκοπό τη μείωση των εκπομπών CO<sub>2</sub>.

Ημερομηνία: ..... Χώρα: .....

Διεύθυνση του σχολείου: .....

.....

.....

Τηλέφωνο του σχολείου: .....

Όνομα του καθηγητή: .....

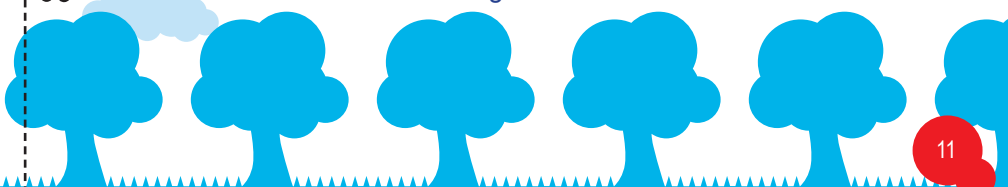
Διεύθυνση e-mail του καθηγητή: .....

**Παρακαλούμε να στείλετε τις υπογεγραμμένες δεσμεύσεις  
στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:**

[pledge@climatechange.eu.com](mailto:pledge@climatechange.eu.com)

**ή ταχυδρομικώς στη διεύθυνση:**

European Commission  
Environment DG  
Information Centre  
Office: BU-9 00/11  
B-1049 Brussels  
Belgium





Ευρωπαϊκή Επιτροπή

**Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΕΣΕΝΑ.**

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2007 — 16 σ. — 13,5 x 20,2 cm

ISBN 978-92-79-06206-3

**Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΕΣΕΝΑ.**

ISBN 978-92-79-06206-3



9 789279 062063